— ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME —

Nr.2. VÅR-SOMMER-1997 29.årg.

Ryvingen fyrstasjon 130 år

Bildet viser det nye fyrtårn under bygging 1896/97. Og den gamle fyrlykt fra 1867.

Det hadde over lengere tid vært reist krav om et fyr mellom fyrene Lindesnes (oppført i 1655) og Oksøy (oppføørt i 1832). Sitat hentet fra budsjettinnstillingen for perioden 1860 årene sier følgende: "Ryvingen, der som ovenfor nævnt ligger mellom Oxø og Lindesnæs, er det mest fremspringende,bebyggelige Punkt paa en Kyststrekning, der søges af en stor Deel, om ikke største Deelen af de mange tusinde Fartøier, som aarlig passere Nordsøen med Bestemmelse til Kattegat, Østersøen og det sydlige Norge.Farvandet hersteds er saaledes ulige mere befart end ved nogen anden Strækning af den Norske Kyst. Forskjellige af Landes Sømandsforeninger have udtalt sig stærkt for Anbringelsen af det her omhandlede Fyr paa Ryvingen..".

Fors. s. 2.

Fra s. 1.

Krav om fyr ble fulgt opp og fyrlys ble for første gang tent på Ryvingen 20.okt 1867. Det besto av en bolig med fyrlykt plassert i øverste etg. Lyset i lykten var olje som brant. Det ble klaget på at lyset var for svakt,så i 1895 ble det i Stortinget vedtatt at det skulle anlegges et elektrisk lynblinkfyr, drevet med damp. Dette krevde store investeringer. Ny vei,flere ansatte,to nye boliger,damanlegg og ikke minst et helt nytt fyr tårn. Den 25.aug.1897 var fyrtårnet ferdig og de første lysstråler strakte seg utover sjøen,det var det sterkeste fyret i landet på den tiden. Så vi kan si vi har to jubileer i år et for fyrstasjonen som er 130 år , og for fyrtårnet som er 100 år slik det står i dag. Ryvingen hadde helt fra starten av vært en familiestasjon, på det meste var det 32 mennesker der, og i en del perioder var det ansatt en guvernante som drev skole for barna. I 1957 ble familiestasjonen lagt ned og gjort om til tørnstasjon.I 1988 ble fyret automatisert og tåkeluren nedlagt. I dag består bemanningen av fyrmester,og to betjenter. Ryvingen er et kjært sted for flere.Mange fyrbetjenter fra Skjernøy har hatt sine jobber der ute, og noen har bodd der fast med sin nærmeste familien. At fyret har jubileum i år vil bli markert med tur ut 27.sept i regi av Skjernøy Historielag.

Årsmelding Skjernøy Historielag

Styret har bestått av følgende: Leder Rita T Dyrstad Solvang,nestleder Inger Lise Ånensen, kasserer Liv Brit Jenssen, sekretær Hilde Herstad, styremedlem Unni Dalan, revisor Terje Jørgensen,varamedlemmer Terje Jørgensen, Bjørn Vikøyr og Evert Knutsen.
Vi har i 1996 hatt to styremøter + en del telefonkontakt.
Årsmøtet for 1995 ble holdt på "Kvisten" på grendehuset. Det møtte kun 5 personer uten om styret. Det var synd for folk gikk glipp av en interessant video om lokalfisket ved Østerland. Det var leder i Holum Historielag, Martin Sodeland som hadde den med. Det er hist.laget i Holum som har laget den
Torsdag 13. Juni kl.18.00 ble minneplaten over Gustav Kristensen redningsdåd ved Bådeviga avduket. Det var på dagen 36 årsiden han reddet 4 engelskmenn fra å drukne, 50-60 mennesker var møtt opp på Åkslas topp for å være med på avdukingen. Det var Torbjørn Berge som sto for avdukingen. Det blåste så det var nesten ikke til å stå oppreist, men det ble en høytidelig stund allikevel.
Det var en del Skjernøy folk som deltok under opptoget i forbindelse med byjubileet. Vi var så heldige å vinne 2.premie for beste innslag i toget. Den var på Kr.3000.-. Noen dager senere dresset vi oss opp igjen og dro på restaurant "Biffen" i Mandal og inntok en bedre middag. Den yngste var 2 år og den eldste 79 år, så det får man si var en fin forsamling. Alle som var med har skrevet navnet på sjekken, og den skal, sammen med et foto av deltakerne, henge inne på Dyrstad skolehus som et minne fra 30.juni 1996.
Det ble en del om og men ang. Dyrstad skolehusdagen.Ut over formiddagen øsregnet det, men borti middagstider var det en viss lettelse i skyene, så fant vi ut at vi skulle la det stå til. Mens vi holdt på å rigge til kom sola og det ble en strålende ettermiddag. Det strømmet på med folk,og vaflene og kaffen forsvant i en fart. Vi hadde ikke forestilt oss at det skulle komme så mange, så ekstra hyggelig var det. Folk koste seg med det som foregikk og praten gikk livlig.
Skolehuset er blitt malt utenpå i år, så nå er det riktig så fint.
Ettersom første opplag av "Kjenn din øy" var utsolgt, har vi trykt opp nye. Det ser ut til å være et populært tiltak, selv om det er en del som må lete flere ganger etter enkelte bokstaver. Fin trim er det i hvertfall, og man kommer på steder en vanligvis ikke går.
Julefesten ble holdt 12.januar med stor oppslutning. Været og føret var ikke av det beste, men folk tok seg frem allikevel. Det ble en hyggelig fest med alle de tradisjonelle innslagene.
En ny bok med skolefortellinger fra Skjernøy er under arbeid. Det er Allis Berge Hansen, Arild Jenssen,Evert Knutsen og Rita T Dyrstad Solvang som har jobbet med den en tid. Riktig spennende ser det ut til å bli. Med fortellinger, de fleste selvskrevne,fra 23 skjernøy elever, helt tilbake da det var omgangsskole og frem til 1967 da skolen ble nedlagt, + div historier om skolebyggene på øya. Boken er rikt illustrert med bilder fra de enkelte tidsepoker. Boka vil ligge klar for salg i okt-nov 1996, og forhåpentligvis være årets julepresang i alle hjem!
Vi vil takke dere som støtter oss i arbeidet for øyas historie. Som dere ser ligger giroen vedlagt. Kontingenten er den samme Kr. 40.- for aktive og Kr.30 for passive.

Venlig hilsen styret i Skjernøy Historielag.

SKJERNØYPOSTEN

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Redaktør: Sigurd Aalvik, Tlf. 382 68611
I redaksjonen:
Georg Walvick, Tlf 382 68636
Norvald Jenssen, Tlf 382 68675
Evert Knutsen, Tlf 382 68686
Rita T. Dyrstad Solvang, Tlf 382 68716
Adr.: Skjernøy, 4500 Mandal.

Postgirokonto: 0802 5425368

Kontakt i USA:
Mrs. Agathe Thompson
865 Buck kd., Stone Ridge
N.Y. 12484

Abonnent pris pr. år kr 50,-
USA $ 10,-

Fiskenytt.

Det er siste dagene i mai med klar himmel og alt i naturen står kledd i all sin grønne drakt, og en ny sommer står for døren. Fisket har de siste ukene på garn vært svært dårlig; mye alger og groe i sjøen, gjør at garnene ikke fisker, mens det er en del torsk å få på pilk og snøre. De første makrellene er allerede tatt med rigla på boene. De er tidligere en de siste årene og drivgarnsbåtene har allerede fått fangst opp til 1200 kg pr natt, så den er nok i rute.
Trålfiske etter reker her også dabbet av i det siste. Reka har slippet rogna og har trukket ut på dypere vann. Ellers ser det ut til å bli et manet år, den er allerede store som tallerkener, og har gjort det umulig og ha ut trollgarna. De blir bare fulle av brennmaneter, det skyldes sikkert den høye sjøtemperaturen. Temperaturen er nå opp i 12 grader så de modigste har allerede tatt sitt første bad.
Ålfiske har også begynt, men bare med små fangster, så vi får håpe at neste «Skjernøypost» kan melde om et godt makrell og laksefiske.

Makrelen

Makrelen den svømmer så lystig i vandet
og ofte den gjor slik alarm
at man skulde tro der var jordskjelv i landet
eller jorden den hadde gått varm.
Men da er det nettop en fisker sig fryder
og løper til båten så snar.
"Du skal nok bli kokt uti pander og gryter,
du som synes du er slik en kar!"

Makrelen den stænges da inde i noten
mens fiskerne jublende ler.
men makrel han synker sig ned og roter:
"Tro ingen huller her er!"
Han mumler så sakte at ingen det hører:
"De fiskere bøter godt!
De intet slit eller arbeide vorer,
de bøter både stort og småt."

Ja, slik går den rundt og lusker så længe
til den må sig overgi.
"Nu er jeg jamen indenfor stenge,
nu er jeg ei mere fri!"
Og før den vet av det av noten den preller,
i båten den være må.
Den vrir og snur og tilslut den spreller,
den kan det ei riktig forstå.

En båttur den får som den første og sidste
ja, motor det gjerne er nu.
Og der må den ligge. Ombord de er tørste:
"Vi geide deg om du var slu!"
Til bryggen de kommer og oppilt det blir,
sorterer de store og små
i kurver, så veiet og vekten vi gir,
betalingen kommer attpå.

Så står der ferdig i rekke og rad
både gutter, piker og koner.
De alle jo vet at dyr er vor mat.
Og alle de tjene vil kroner.
Det er jo ei mere end riktig og rett
at hjelpe at skaffe penger
til hus og til hjem så vi kan bli mætt.
Vi vet at vi såre det trænge.

Makrelen blir virket av flittige hænder;
Ingen må ledige stå!
Ligger den ei ret man snur og man vender
så kniven på rett side gå.
Fra hånd til hånd den så snart igjen
er nede i det våte element
for derfra at brilles op av mænd.
Det var jo i salt den var tænkt.

Igjen står de ferdige, to og to
for at lægge i tønder dem ned.
Nu er der tatt ut'både ganer og slo
og den skinner som sneen så ren.
"Først i saltkassen en tur, så i tønder med dig!"
Man mumler så med sig selv.
Og er der no` stygt som sitter på snei,
det må pilles ut hver en trevl!

"Så står du en stund og så pakkes du godt,
lakes og låkes igjen."
Man borer et hull så stort som en propp,
"der skal du lakes min ven
indtil vi kan sende dig bort fra os helt,
ombord i en lekter så svær.
Arbeidet bor jo være lidt delt
så der falder lidt på en hver."

Fors. s. 8.

Ungdomsforeningen.

Nå er juni måned og ganske varmt i været. På kapellet har det vært boret etter vann og det ser ut til at det er blitt nok, det er litt grumset til å begynne med, men det vil nok bli renere. Det måtte bores to hull: Det første hull som også var ca. 60 meter, satte borekronen og streng seg fast og en fikk det aldri opp igjen. Verdier til ca: 50.000 står igjen der. Og rør er lagt inn i isolerte skåler i grøfter på dugnad.
Utlodningen med inntekt til kapellet lørdag 22. mars var det stufuldt av folk og det gav godt resultat. Det kom inn over kr 30.00. Neste utlodning blir ute i kapellhagen lørdag 14. juni hvis godt vær. Og en håper også her på godt resultat.
Fredag 4. apr. var det Vårfest og tale var vikarprest Dankel. Mannfolkene sto for serveringen. Fredag 18. apr. var kapellet stufuldt igjen av mennesker. Da hadde vi besøk av Flekkerøyguttene. Det er godt å høre på dem , det er som om taket kunne lette, De hadde også mange vitnesbyrd, En opplevelsesrik kveld.

Hvor lenge kan det gå godt?

Ja det er flere av fiskerne på øya som lurer på. Jeg sikter til alle de tyske turistene som er ute å fisker i 12 - 14 fots plastbåter. De fleste med tre menn ombord. Mange av dem kommer fra Tregde Feriesenter. Mange ganger er det altfor dårlig vær til å være ute i de små båtene. Boer som Færøyboene, Eikelandsboene, Kråkeboene og Foreboene er grunne og bryter med den minste tungsjø. Har selv sett dem gå over Færøyboene og Eikelandsboene og bare sekunder etter de har passert har boene grunnbrott, og de hadde ikke hatt sjangse til å klare seg. Slike opplevelser har andre fiskere sett fra Kråkeboene og Foreboene, fiskerne her ute har advart dem og prøvet å jage dem bort, men det er lite de forstår, og det er jo stadig mye folk som kommer ut i disse små båtene. Alle fiskere her ute på øya, har alltid hvert redde og på vakt på boene når de er på sjøen, noen av dem kan det gå flere minutter mellom hver gang de grunbryter, og er sjøen sydøstlig er især Foreboene og Kråkeboene skumle. Det kan være vindstille, men er det tunge dønninger, eller tungsjø som fiskerne sier, kan de helt plutselig bryte, og da er det veldig farlige. Lykken og hellet har vært bedre en forstanden til denne tid.
Håper at de som leier ut båtene forklarer på sjøkartene, og viser dem de farlige stedene, før en ny ulykke skjer i Mandals skjærgård.

Georg Walvick.

Til vår kjære Liv ..... Fors fra s. 6.

**Trygghet og glede finner du der i arbeid for dem som du har så kjær.
Av ditt pågangsmot har vi mye å lære,byrdene du fikk, dem klatre du å bære.
Men barndomshjemmet det kunne du aldri glemme, 14 ganger siden ni og førti har du vært hjemme.Du kommer som en varm vind på sommer visitt og fryder deg over det land som er ditt.
Norge har du trålet fra syd og til nord fra øst og vest , fra fjell til fjord.Randi langt opp i Gjellevarde du besøkte og reiselysten bare økte og økte.Til Bygland,Edshultshall og Gjøteborg, med mosterbarna du delte glede og sorg.Du er jo hele familiens overhode, for alle er du moster Liv den gode.
Og Torleiv han skjøtter ditt hjem med stødig hand, mens han fører sin båt fra land til land.
Norheim den står som en skjønnhetsplett så vakker, med sin steinmur, stakitt og velstelte bakker.
Her er alle dine kjære velkommen inn og minnene strømmer på i hvert sinn.Alt står som før på den gamle plassen,bord og kommoder den gamle madrassen.Et hus fullt av nostalgi og gamle minner, et finere museum du skjellen finner.
I dag skal du feire åttiårsdagen med slekt og venner i Nordheimshagen.Vi hyller deg moster, nabo og venn og takker for at vi fikk være sammen i gjen. Om ikke lenge går turentilbake til dine kjære med barn pog make. Må livskvelden din bli lys og vakker.
For at du er til kjære Liv vi alle takker.**

Det var i krigens tid. (9)

DET KOM BREV HELT FRA AMERIKA!

Liv Guatavson f. Pedersen fra Dyrstad har sendt oss følgende fortelling fra krigens dager. Liv er født døv, men på tross av det har hun utrettet og opplevet utrolig mye i sitt liv. Hun er en herlig dame, som utstråler varme og glede, de som er så heldige å ha fått en klem av Liv vil aldri glemme den! Du kan lese om hennes liv på side 6 der har Magnhild Brovig skrevet en prolog om henne, som ble fremført da hun feiret sin 80 års dag hjemme på Norheim Dyrstad 1996. Men først vil vi la henne fortelle om sine opplevelser under 2. verdenskrig.

Jeg vil like å fortelle litt fra krigens dager. Min mor Roberta og jeg, bodde på Norheim Dyrstad. Norheim ligger på en høyde, så vi kan se ut over sjøen til Ryvingen fyr, vi kan se Sjøsanden og litt av Kleven.

En dag kom vår nabo Hanna til oss og sa,"å,å hjelpe Gud oss, alle fra Skjernøy må evakuere fra øya"! Jeg var døv, og forsto ikke hva ordet evakuere betydde, så mor forklarte at vi måtte flykte fra øya. Hvor vi skulle flykte ante vi ikke da.

Mor sa at vi måtte arbeide fort, og få gjemt unna de mest verdifulle tingene, så vi tok dem i kurvene våre og bar dem på ryggen ned i låven i Smifidja som Gunnar i Skjernøysund eide. Dypt nede i høyet gravet vi ned tingene våre.

Vi hadde dyr også, sauene sendte vi ut på Færøy, men kua vår tok vi med oss pluss mange andre ting som vi trengte. Vi gikk inn til bryggen i Skjernøysund, der kom det en skøyte og tok oss med til der vi skulle bo. Skøyten la også inn til Bergsdalsbryggen, og mange folk kom og ble med ombord.Skøyta satte av folk på mange forskjellige steder som Tregde, Landøy, Skogsøy og Udøy." Hvor skal vi bo" tenkte jeg? Til sist kom mor og jeg til Eigebrekk, bare oss to. Her skulle vi bo mens tyskerne regjerte på Skjernøy med sine militære øvelser.

Vi bodde ovenpå i et stort hus hos frøken Nilsen som damen hette. Frøken Nilsen stelte for en syk mann. Det var ofte tyskere på besøk der, frk.Nilsen sa hun var gift til mannen, men var det ikke. Det var bare to hus det var boende folk i, og det var trist for meg. Det var tyskere som bodde i nabohusene, de var snille og høflige mot oss. De lærte meg å sykle på en sykkel som jeg hadde fått av min søster Theo til min fødselsdag.

Jeg spurte mor en dag om jeg kunne sykle til Mandal, men hun sa absolutt nei, fordi jeg var døv å kunne ikke høre bilene som kom. Jeg ble meget lei meg, så derfor ga hun etter og lot meg gå. Det var min første sykkel tur til Mandal.

Da jeg var på hjemtur og nærmet meg Eigebrekk ropte noen "Roberta,Roberta-Liv kommer", de kastet sine hatter i luften og alle var glad for å se at min sykkeltur hadde endt godt. Det var tyskerne som ropte, så de var ikke så stygge som mange trodde. Mor hadde ventet i spenning på meg.

En dag sa mor"vi skulle ha rodd hjem til Norheim en tur". Jeg sa, "du må være gal". Det var en lang vei helt fra Eigebrekk til Nordstranda på øya hjemme. Men vi rodde i vei i ca. 3 timer, mine hender var både røde og hovne da vi kom frem. Mor var sa redd for å ikke få tatt riktig hand om høyet og grønnsakshagen, så vi arbeidet til langt på aftenen, før vi omsider rodde til bake igjen. Og som jeg hatet dette plass de hadde plassert meg, det var ingenting å gjøre, bare kua som skulle melkes

En ettermiddag så vi mange, mange tyske soldater marsjere langs veien ovenfor huset hvor vi bodde, sikkert over tusen.Hvet ikke hvor de kom fra, det kunne se ut som de kom fra en ubåt. Neste dag var de vekk.

Fors. s. 6.

Fra s. 5.

Vi hørte ingenting fra min bror Johan da vi var evakuert, han arbeidet som skredder i Kr.sand. Det gikk lang tid før han fikk høre om evakueringen. Men en dag så var evakueringen slutt, og Johan kom hjem til Norheim. Han hadde mye å berette om. Tenk han hadde vært i fengsel i ca. 2 uker, der hadde de dradd ut hans fingernegler. Dette fordi han ikke ville fortelle hva som ble sagt og gjort på skredderverkstedet(antagelig foregikk det illegal virksomhet der). Dette hadde tyskerne sporet opp via en døv mann som hadde fortalt det til en døv dame, som igjen hadde fortalt det til sin mor som til sist gikk til tyskerne med informasjonene om det illegale arbeidet som antagelig foregikk på skredderverkstedet. De arrestert både Johan og skreddermesterenssønn, Bjarne. Bjarne var nesten ved å komme til konsentrasjonsleirene i Tyskland.

Det var godt å få Johan hjem for en stund, for vi trengt hjelp, han var alltid så snill og flink til å hjelpe mor. Well,it's all! Love Liv.

TIL VÅR KJÆRE LIV PÅ DIN 80 ÅRS DAG. Dyrstad 9. Juli 1996.

Vi har en hedersgjest på Norheim i dag.For deg vaier ditt kjære norske flagg. Både slekt Og venner ring om deg vil slå, så du en minnerik dag skal få.I nitten seksten du kom til verden, og handbagasjen du fikk med på ferden var evner til å se, og kjenne.

Kløkt og pågangsmot som visst aldri får ende. Som yngst av en barneflokk så stor ble det su som delte byrdene med din kjære mor. Mang ei høybyre du på skuldrene bar, svett i panna fra Normyra, Torvmyra og i fra Nordstranda.

Du med riva Johan med ljå, i høyinga var det bare å stå på.Hvert et høystrå var dyrebart for kua og sauan.

Du minnes nok alle de våte såte hauan. I dag er alt dette som et eventyr, med innhøsting av mat både til folk og syr.Tidlig du lærte deg kunsten å sy , og kunder du hadde i bygd og by.

Du sydde om kåper til nikkers og jakker , spretta opp kjoler og gamle frakker. Utslitte bukser fikk nye lapper,strikk ble skiftet og du sydde i knapper,Skjortekrager du snudde i fleng,du sydde bukser med sjømannssleng. Med flittige hender og ryggen rak , var du aldri redd for å ta et tak.

Du skjøttet ditt arbeid var glad i ditt hjem.Du var glad for å se oss og gi oss en klem.

Vi minnes så tydelig når du og Karoline boltra dere i Trapphåla i badedrakt så fine,som niser trålte dere våa sammen dere to, om vannet var iskaldt, dere bare smilte og lo og kommeriserte på fingerspråket så lett som bar det, mens vi ingenting forsto, måtte bare stå å se.

Det ble så stille og trist i stranda da dere forsvant,og du reiste avsted til en annen verdenskant.Vi trodde så sikkert det bare ble en liten tur, men i U.S.A. lå kjærligheten på lur.Der traff du John og du ble hans make, og vi satt igjen med bare minnene til bake.

Familien vokste mer og mer og støtte du fikk hos Theo og Per.Engelsk lærte du å beherske i en fei.

Ja , det skal du vite Liv, vi beundrer deg.

I døvekirken du fant gode venner og ivrig bruker du dine hender, tryller frem vakre duker og puter, strikker og hekler grytekluter.Der kan du ditt eget språk benytte og nye vennskapsbånd kan du knytte.

Fors. s. 4.

Samtale med Brenda Walvik, Dyrstad

Brenda har startet sitt eget firma hjemme på Dyrstad, hvor hun monterer fiskegarn både til det tyngste proffesjonelle markedet, og til det mer hobby- og fritidsmessige. Hvor lenge er det siden du startet opp, og hva består består din virksomhet av ?

Jeg startet opp for omkring 5 år siden, og jobben består i ferdigmontering av fiskegarn. De forskjellige delene til garnet kjøpes, likeledes bussen, og jeg setter sammen dette til et ferdig fiskegarn, med topp- og bunnliner, og noen ganger med sideliner (jeiler). Alle de fiskerne som fisker med mange garn, har kraftblokk, og på grunn av dette er linene som brukes ganske kraftige, og de kan brukes på mange garn etterhvert som bussen slites ut. Fiskerne skjærer da av disse, og jeg monterer inn nye busser. Men jeg monterer også mye på nye liner. Kraftig haleutstyr og tunge fartøyer som driver for fullt også i temmelig dårlig vær, gjør at forbruket av garn er stort. Forskjellige garn og forskjellige ønsker fra fiskerne, gjør at monteringen og fellingen kan være temmelig variert. Noen vil ha garnene mye feldt, andre mindre, ut fra egne erfaringer. Så her gjelder også uttrykket om smak og behag.

Hva ga deg inspirasjon til å starte opp ?
Det var en fisker, sært kjent i det lokale fiskermiljøet, August Fjelskår, som spurte om jeg ville starte opp med montering på en monteringsmaskin han hadde kjøpt i Danmark. Og dette virket interessant, og så var jeg i gang.

Har du noengang tenkt på å utvide din virksomhet ?
Nei, jeg har ingen stordrift i mine tanker. Jeg jobber sånn i snitt 4 timer pr dag, og er min egen herre, eller rettere sagt dame, og det akter jeg å fortsette med. Da kan jeg organisere arbeidet ettersom det passer meg selv og min øvrige virksomhet. Utenom monteringen selger jeg litt ferdige varer, så som toggegarn, piggvargarn og ruser. Disse varene kjøper jeg stort sett i Danmark. Ordet toggegarn er det danske ordet for trollgarn.

Hadde du noe peiling på fiskegarn før du startet opp ?
Nei, ikke i det hele tatt. Fiskegarn er et nokså omfattende begrep. Alt som medgår i et fiskegarn er laget av syntetiske materialer, mest brukt er nylon eller polypropyleneprodukter. Bussen kan være av ren sene, monofilament eller den kan være av flere typer tvunnede nylonfibre, og størrelsen på maskene kan variere fra et par cm. henimot 20 cm. I de senere år har fiske etter det man tidligere betraktet som ufisk blitt omfattende, så som breiflabb og piggvar og dette krever garn med store masker. Det tok litt tid før jeg kom inn faget og utlært blir man vel aldri, men fiskerne vet hva de vil ha og er gode læremestrer.

Hva slags tekniske hjelpemidler bruker du til monteringen ?
Det aller meste av monteringsarbeidet gjør jeg ved hjelp av en kraftig symaskin, en japaner av type Brother.

Vi takker for informasjonen og ønsker lykke til videre. Den virksomheten Brenda driver passer liksom så godt inn i det miljøet den befinner seg i, midt i et aktivt og ungt fiskermiljø, men med lange historiske tradisjoner.

Ungdommens sosiale..... Fors.fra s. 9.

Dette er et foredrag som Chr. Pedersen Dyrstda holdt i Skjernoy Kristelige ungdomsforening for nokså noyaktig 82 år siden. Jeg har kun tatt meg den frihet og "normalisere" litt på stilen og stavemåten av en del på en del av teksten.
Man må medgi at den gamle kaptein var ganske klarsynt, hadde det ikke hvert for stil og ortografi, kunne man ha trodd at dette var skrevet i 1995.
Dog, leser man Platon og hans tanker om "dagens unge mennesker" 500 fKr. er det også som hentet fra dagens avisspalter.
Ungdom har nok igjennom alle tider hvert ungdom

Svein.

Makrelen

Fra s. 3.

Jeg glemte å si at mens virkningen går der livlig på bryggen jo blir
Og er det om natten , da fred ei vi får før rykende kaffe vi gir.
Og mens muder løper til alvor og skjemt bespisningen foregår
for derpå igjen som før var trængt makrelen sin bestemmelse får.

Thala Jacobsen 9/3 1924.

Min mor var vel kjent med arbeidet på Bergstalsbrygga med mottak og salting av fisk. Først hadde hennes far, Reinert Olsen Berge drevet med mottak av fisk. Siden drev hennes mann, Christian Jacobsen sammen med sin bror Jens, med mottak og eksport av hummer og fisk under firmanavnet Brodrende Jacobsen. Jens reiste til sjøs og trakk seg ut av firmaet. Etter et par tilfeller da mye regn førte til brakkvann inne i bukta der samleteinene for hummeren lå, og mange av hummerene strøk med, reiste han til Amerika for å tjene noen penger og rette opp økonomien. Det var meningen at fiskemottaket skulle legges ned. Imidlertid kom det så mange henvendelser til mor om å fortsette å ta i mot fisk, at hun startet opp igjen. Det var stor virksomhet på brygga, det viser fotografier vi har fra den gang.

Stjernøen

På en liten sørlasndsk ø
omgitt av holmer, stein og sjø,
blandt folk som vikke frem,
der har vi hatt vort hjem.
Den øen var ei rar,
det første våre ben oss bar,
vi fikk nok mangt et dump
mot stein og kvist og sump.

2
Vi husker nok den sti
som gikk vår dør forbi,
selsagt var den mest
av dem som tråkket best.
Men så en dag, jeg liten var,
- jeg husker godt min far,
han sa:"Nu skal vi få en vei
som ikke går på snei!"

3
Vi syntes nok vi hadde det godt
da veien ferdig var og flott,
men det var ei lenge, vi vilde ha mer
og ønskene de ble fler og fler.
Vi bodde jo på en ø
omgitt av sjø
som ikke alltid var nådig.
En stormfull natt,
når doktor skulle hentes fort og bratt
en telefon vi trengte så;
Om det gjaldt, vi kunne få
et råd på telefonens tråd.

4
Telefon vi fikk.
Det klaffet og gikk,
men vi ville ha mer,
og ønskene de ble fler og fler.
En ungdomsforening vi ønsket å få.
Ungdommen hadde ei et sted å gå.
Om lørdag og søndag de slentret på veien,
newi, det var ikke rare greien!
Forening vi stiftet, vi fikk et sted
hvor ungdommem kunde samles i ro og fred.

5
Da var det en kveld
der ble nevnt kapell.
Kunne det tenkes at vår lille kapital
kunne vokse og bli til forsamlingssal?
Når vi satte rygg mot rygg og løftet i flokk,
vi greide det nok!
Men herren må gi sin velsignelse til,
ellers hjelper det ei at vi sier vi vil.

6
(Jeg husker så godt, for hver en feste blev der penger i kassa.
Men vi frydet oss mest på årsmøtet når Rasmus Dyrestad leste)
regnskapet opp,
- kapitalen var nesten på topp!
Vi kunne begynne å legge sten
- en for en, en for en,
og snart var kapellet reist
og kransen heist.
Det var et kranselag vi aldri glemmer,
men blandt de dyreste minner gjemmer.

7
Innvielsesfesten for 25 år,
var en fest som læget mangt et sår.
Nu kunne de gamle få komme i kirke,
nu kunne vi sammen så enig virke.
Barn kunne døpes, og nadverdgjester
kunde gå til Guds bord som ydmyke gjester
og få utdelt sakramentet av sognets prester.

Thala Jacobsen. Udatert.
Min søster, Ella, mener det er en prolog som mor skrev til kapellets 25 års jubileum. Avskriften jeg har, er skrevet av Ella. Jeg er nokså sikker på at prologen var mye lengre enn disse versene, men resten har jeg dessverre ikke funnet.

«TRALERSANGEN»

av Sigmund Hæstad

Som perifer leser av «Flekkerøyposten» kom jeg over en sang jeg fra yngre dager kjente bruddstykker av. Det er en vise som ble skrevet av Olav Leirvik fra Spangereid, han var også med på «urfremforelsen» sammen med Petrus Dyrstad, fra Skjernøya og akkompagnert av Sigmurd Hæstad. Høvåg. Denne visen ble sener jevnlige sunget av fiskerne fra kyststripen her i årene for krigen når de lå henne i Egersund på «rægetraling».
Det er sikkert mange av leserne som vil dra kjensel på denne. Informasjonen om hvem som har skrevet sangen og fremforte den er gitt til !Flekkerøyposten» av Gunnar Pedersen.

Til rekefisket drager så mange slags karer,
de jobber og sliter for ingenting.
De stadig må ligg inne for østlige vinde.
til mannskapet blir det slett ingenting.

Vi tiden benytter, og går rundt som skytter,
men fangsten den blir nesten ingenting.
For børsa den klikker, og hjemad vi stikker,
til middagsmat blir det slett ingenting.

Vi går rundt på gaden og kikker på staden.
polisen vil ta oss for ingenting.
Og svenskene sniker og tar våre piker,
tilbake til oss blir der ingenting.

Noen traler om natten, det blir kje stor klatten,
de strever og sliter for ingenting.
For mens de slår der forfrossen, tar håbrannen posen,
og så står de tilbake med ingenting

De blir litt mismodig, og det er kje snodig,
når de mister sin redskap for ingenting.
Men bare kjør hen til Lohne og betal noen krone,
så får du ny pose for ingenting.

Der står en på bryggen og roper fra skyggen;
«Jeg gir dere olje for ingenting»!
«Bare kjør hen til tanken, og vri litt på hanken,
så gir Ola dere olje for ingenting».

Det sa oljekongen, som fester opp pungen,
så gjengen hans får nesten ingenting.
Og når vi betaler oppi hans lokaler,
så får vi sigarer for ingenting.

Tenk om disse herre son vet så godt det derre.
at motoren den går kje av ingenting.
De skulle slutte å rope før det blir katastrofe.
og motoren vil stopp for ingenting!

De handlende smiler når vi til dem iler,
de byr oss en masse for ingenting.
De bud på oss sender og ber oss om penger,
vi slipper nok ikke med ingenting.

Eksportørene «sammes», at prisen skal rammes,
og derfor den faller til ingenting.
Og siden så rammer den svenskenes hammer,
så auksjonen må slutte for ingenting.

Som en liten «skjerv» til et utmerket organ for Stjernøy folk på Øen og i det «fjerne» hadde jeg lyst til å innlevere denne sangen som er sakset fra ett annet lokalorgan.
Kan dere bruke den er det fint. Det var jo en Skjernøy mann med i uroppførelsen, så da så!

Svein B.

Ungdommens sosiale.... Fors. fra s. 11.

Men å bevare en sunn sjel i et sundt legeme og å kunne stille seg i kampen både på det sosiale og på det åndelige område, da gjelder det å bevare sin sjel likevekt, sine sjelige krefter, men også sine legemlige; Thi som sangeren sier, Hvilket skyld borg der seg høyner i det ene ord å leve!
Jeg vet da ikke heller bedre og sikrere rettledning å gi dere ungdom , både for å kunne utfylle orde "å leve" i rett og slett menneskelig betydning. Thi det er en stor oppgave i kun menneske ræt at være.
Her også for å oppnå disse sosiale livsstillinger og for å bli fult konkurransedyktige i livets kappestrid. Det er nemlig å ta Gud med i alt vort virke. Daglig å sporre Gud til råds. Kort i å innrette vår vilje under Guds. Si at vi i alt kan sie; "Herre som du vil". ti da vil Gud hjelpe å fore kampen også for tilværelsen.
(Gud hjelper den som hjelper seg selv - red. anm.)
Den beste kristen, den beste soldat. Den beste kristen, den beste borger. Man taper intet, slet intet ved å være kristen. Men man vinner så uendelig meget også i vårt praktiske liv. Thi Gudsfrykt har forlatelse både for dette liv og for det tilkommende. Og derfor; Freidig mot og hjerte glede. Det er tro arbeiders lodd. Tit derfor i rigdoms sanne, kjennes kanskje savnets brodd; Gjør din dont i Jesu navn, o hva bringer da din gavn renset hjerte, løftet tanke som på himmelens dør før banke. Fors. s. 8.

Et minne fra ungdomsforeningen vinter 1944.

For en tid der spurtes no nytt på vår øy, vi sammen må komme hver mann og møy, for og kose og hygge oss alle i lag, en kveld i uka, ja helst en onsdag.

Og Arthur som formann ja det er visst, da kan du tru vi har det ikke trist. Så møtte vi opp med alslags ting, med strikking , verktøy og kalvering.

Den første kvelden kl. sju, kom vi alle det kan du tru. Vi hadde det koselig og var enig, at en arbeidskveld i vår ungdomsforening - er bedre enn om på veiene gå, tenk om vi før hadde funnet det på.

Paul han laget en snøregrinn, og Einar spikket på en blomster pinn, Birgith strikker mens hun stadig kikker i opskriften sin.

Bodil sikkert en sengehygge får, en kan nok se det mot vinteren går.Til en avveksling får vi en sang, og så en opplesning om en skolegang.

Arthur går rundt og underviser og prate, ingen må være doven og late. Uff, så varmt sier Egil om litt, jeg tror jeg må min trøye bli kvitt, døra må opp og det i en fart, men jentan på beinan kjenner det snart.Arne Martin binner og praten går, mens Gunnar ei dokkeseng ferdig får.Brynjulf sitter med ryggen bak, tar det nok ofte med ro og mak.Tordis hun strikker uten å se, en selbuvante er fort å få te.

Røykig inne der er forbudt, og gudan er ute i hvert minutt. Et forslag ble gitt en kveld før slutt, neste gang tar vi med hummer, både jente og gutt.Vi gledet oss alle til hummer festen, hvor den røde kardinal var hedersgjesten.

Da kvelden kom vi var i humør, alt som var trist ble jaget på dør.Mens potetene kokte, tok Arthur oss med, til ørknen sur,og fortalte om det.Vi hørt om mange interesante ting, fra U.S.A. og der omkring.
Brynjulf fant fram den gamle avis, og Paul han leste til alles pris. Bordet var pyntet, og hver tok sin plass, talerken vi hadde og la den på bordet, noen var små mens andre var store.Å, som det skinte rødt i rødt, tenksom det smakte med hummerkjøtt!
Brynjulf tok døra og knust kloa, mens andre brukte helen på skoa!

Midt på bordet står Gunnars seng, med Birgits hummer oppi, og rundt omkring ligger hummer i fleng, som snart skal være forbi.
Og alle spiste med stor appetitt, mens tørsten ble slukket med vann.Og snart så var vi hummeren kvitt, og skallet heiv vi på vann.
Når maten er slutt, er måltidet endt, så sier et gammelt ord, og så er også denne gang ende, etter dette hummer bord.Bordet er ryddet og oppvasken lett, vi skyllet en kopp eller to, nå manglet vi bare en kaffi skvett som måtte være sterk og god.
Mens mannfolkene en røk seg tok, så var der noen som foreslo og leke litt, det gikk jo ann, kanskje en Terje Vigen kan.Og alle vi fikk oss en latter i blandt, det er både visst og sant.Ordspråk i gjerning det hadde vi med, og da barna gikk til byen da måtte vi le, og da de kom hjem og viste det hele, så trodde Arthur de hadde stjele.Nu skulle vi riktig ha oss no særs, "Den stille messe må nå til pers".Skoan og klæran de blei forbytta, og tida den blei godt utnytta. Men når man samlet i slikt et lag, tiden den flyr så fort. og snart er det slutt- den gilde dag, vi syntes den ble så kort.
Alle arbeider på ting, som vi skal ha til utlodning.Når våren kommer vi holder basar.
Da har vi alle tingene klar.Lodder og vanter, og leketøy, vi lager her ute på vår øy.
Vi strever jo her for den sak vi har kjær, ungdomsforeningen det jo er!
Men glemme å takke det må vi ei, Vår Herre som gir oss alt godt, og hjelper oss alle å gå på den vei som fører til himmelens slott.
Også må vi også tenke på dem som så gjerne ville være med men er så langt fra sine hjem å må savne dette kjære sted.
Vi ønsker så gjerne og møtes igjen når tiden tillater det.Så vil vi fortsette å samles likevel, om alt uti verden er trist, og hygge oss sammen hver onsdags kveld, og ønske det blir fred til sist.

Anna Berge

UNGDOMMENS SOSIALE LIVSMØNSTER

Foredrag holdt i Den Kristelige Ungdomsforening 16.01.1914

Når jeg her påtager meg å skildre lidt om ungdoms livs måte er det frygt for, at det blir meget dårlig. Ja måske kleiere en kleint.. Hva jeg særlig vil fremheve er at ungdommen , helst fra den tidligste ungdom bor velge sin livsstil og derved stille sitt mål. Jo for dets bedre.
Det vil si: i så pass voksen alder, at et livskald kan velges med klare tanker. I sin alminnelighet famler man så lenge at både tid og penger og arbeide blir spildt på en stilling, også går man senere over til ganske ander.
Vår tid krever meget av både praktiske og teoretiske kunnskaper, og da ikke minst av de siste. Konkurransen er stor på alle områder og konkurrerende må anvende alle sine evner og krefter for å folge med i livets kappestrid. Vi kan være sikre på, at fordringene av kunnskap blir ikke mindre og kappestriden om stillingene blir kun mere skarp i fremtiden. Men vi kan også være sikre på at kappestriden aldri blir mere skarp enn at en frisk sunn utviklet ungdom kan folge med i kappestriden når han kun siger et bestemt; "Jeg vil frem"
Det er noget som etter min mening mangler hos så mange, for ovrig bra ungdom.
Ungdom stil dere et mål. Still det kun høyt, det vil si, at det lar seg nå. Så arbeid og sett alt inn på å nå dette mål. Thi du vil snart erfare, at du vil få glede av arbeide desto nærmere du når ditt mål. Og, jo større sag, dets tyngre tak, men desto større seier!
Det er ofte meget alminnelig at både unge og eldre ser seg blinde på stillingsvanskelighet, slik at man tror det er så vanskeligst og oppgir da ofte å prøve, uten å forsøke.
Jeg er ganske klar over at man likeså fort kan undervurdere sine krefter og evner, som å overvurdere dem, og det siste er da ofte tilfellet og da ikke minst blant ungdom, spesielt i lavere årene. det kan ofte da se nokså broket ut. Som alminnelig er det man ikke har lært og er fortrolig med, lidt vanskelig. Ja stundom meget vanskelig. Her da gjelder det å holde ut, og som så ofte i livet når det går tregt og lykkehjul har snudd seg, da å stemme i med Bjørnstjerne Bjørnsons bevingede sang; "Løft ditt hode du raske gutt, om et håp eller to bilt brutt, vinker et nytt det høye og snart får du glans fra det høye. Løft dit hode og se deg om, noe er det som roper kom, noe med tusinde lunger som om frihet sjunger. Løft dit hode og sjung det ut. Aldri kuer du vårens skrud. Hvor der er gjærende krefter skyter det året efter".
Jeg ser ingenting så fagert som en freidig livsterk ungdom, der med mot og sterk vilje kaster seg inn i livets kampen med et bevist mål og med et freidig blikk på livet og tro til seg selv og sine krefter.
Jeg ser heller ikke noe mere ynkeligere enn ungdom uttaler; "Jeg kan ikke", eller, "Det nytter ikke". Det er aldeles ikke alltid den med de største evner som når først og lengst frem. Nei, det er langt oftere den ganske middelmådige begavede, med den seigeste utholdenhet og energiske arbeidskraft. Ærlig og trofast arbeide må, og skal krones med hell.
Jeg må så ofte tenke på Christian Bjelland, da han med sine første fiske spekulasjoner ble ruinert og var selv på vei til å gi opp, da han fikk se en gammel hest slite i et bråt med et stort lass etter seg. Hesten tok mange tak og måtte tilbake, men kom dog til slutt opp.
Bjelland grep ideen. Slik måtte det gå, "Ta på igjen". Han gjord så, og vant frem.
Jeg sa at hver tid krever meget for, å følge med i konkurransen. Og det er så. Her kreves en hel masse, og ikke minst av teoretiske kunnskaper.
Ikke alene med å utfylle den enkelte stilling, men også som alminnelig borger. Jeg tror at ungdommen her nede ved kysten i sin alminnelighet ikke setter tilstrekkelig verd på å besøke de fine skoler og undervisning som de burde.
Ja jeg tror ikke at trangen til å erverve seg kunnskaper er så stor som den burde være.
Jeg for min del har så ofte følt mangelen, spesielt i språk kunnskaper.
Ungdommen høyer opp i landet har som regel mere trang etter å erverve seg kunnskaper, en ungdommen ved kysten. Det viser seg klart ved elevantallet ved skolene.
Ved selvstudium kan man også bringe det langt. Vi har eksempler at man fra vort eget land, at de ved iherdig selvstudium har inntatt landets høyeste stillinger.
Hvem lettere og lengre drives det dog ved undervisning i skolene, og her ofte slik god anledning, men dessverre ofte liten interesse. Ja, jeg synes somme tider at vi her på Stjernøen slett ingen eller lite interesse viser skolene for voksen ungdom.
Man vil først senere i livet forstå hvilke verdier man er gått glipp av og hvilket som man ofte føler. Heller ikke det praktiske må forglemmes og tilsidesettes. Nei, men når det praktiske og teoretiske kan forenes, hånd i hånd. Ja, da går det lettere. Og en stund klarer tenkende skjeler, det er den slags mennesker som fritt i kampen stiller, for den sak de vet er god.

Fors.s. 9.

SMÅNYTT FRA ØYA

Solgt

Arnt Otto og Trygve Ånensen på Dyrstad har solgt den store garnbåten «Gulskjær», de har planer om å kjøpe en større reketråler for tråling på Revet og i dypet, og til makrell fiske og annet fiske.

Kjøpt

Svein Walvick fra Dyrstad har kjøpt seg en god, brukt fiskebåt på 31 fot, den skal utrustes med dorgemaskiner etter makrell, og ellers annet fiske.

Tilflyttet

Så vil vi ønske Espen Hageland velkommen til øya. Han har kjøpt huset til Venke Kristiansen og Rolf Rosenlund som bygger seg nytt hus i Klevåse

17. mai ble feiret i fint vårvær, med tradisjonell tog rundt øya, med aspiranskorpset i Blomdalen jentekorps i spissen fra Bergstø til kapellet der Svein Berge la ned krans og talte ved bautaen for de to fra øya som falt i siste krig. Etter gudstjenesten med kirkekaffe i et festpyntet kapell var det matservering og kiosksalg på grendehuset. Vi hadde tradisjonelle idrettsleker og konkurranse for barna, og rebuskonkuranse mellom gårdene på øya.
I år var det Nedre Farestad som gikk av med seieren. En vellykket dag for store og små ble avsluttet med premieutdeling på kapellet.

Konfirmasjon i kapellet var i år 8. mai (Kristi Himmelfartsdag) i fint vær, litt kald vind. I år var det fem konfirmanter. Det var Anne Grethe Walvick (Dyrstad), Lise Greipsland, Bjørnar Christensen, Thomas Hansen (Valvik) og Ingvild Syrdahl (Farestad). Vi ønsker dem alle hjertelig tillykke med framtiden.

Russ

Vi har også hatt seks russ i år, tre blå og tre røde. Det var Gunhild Hågan Walvick, Marion Abrahamsen, Beate Syvertsen (rød), Ida Kristiansen, Anette Syrdahl og Torunn Aalvik (blå). Alle disse skal i videre utdannelser, og vi ønsker dem hjertelig tillykke.

Badesesongen er allrede startet på Vesterøya. Den første som gikk i vannet i slutten av april var Georg Walvik, om ikke helt frivillig så var han den første som kjente sjøvannet over hele kroppen. De neste som badet, helt frivillige var Terese Ånensen, Anne Gro og Marius Dyrstad, vi var da kommet til 4. mai. Temperaturen i vannet lå på ca: 6 - 7 grader, da disse dramaene utspant seg nede i Sørstranda på Dyrstad

Vi gratulerer hjertligst Mette Austrud, Skjernøy og Thomas Revheim Kr. sand. som giftet seg i Mandal kirke lørdag 12. april.
Likeså vil vi gratulere Ingrid Jenssen Farestad, som lørdag 24. mai giftet seg i Skjernøy kapell med Jan Ludvik Ilebek.

Vi vil også gratulere Hilde Johannesen Berge med en gutt i april.

Barnedåp i kapellet langfredag, foreldre: Jorunn og Even Christensen. Barnets navn: Jonathan.
Barnedåp 27. aperil, foreldre Inger Lise og Fred Roger Karlsen. Barnets navn Kaja.

Flere Hytter har vært til salg i Skjernøysund - Farestadområdet. Hytten som tiligere tilhørte Johan Holte i Bakstuvågen er igjen solgt for omtrent samme pris som forrige eier betalte.

Kirkeruin eller? Svein Berge har lenge vært overbevist om at det finnes ruiner etter et kapell eller en kirke ved Kapittelheia i Skjernøysund. Nåer hani ferd med å få fylkeskonsevator med på letingen. Plasseringen av steinene kan tyde på at det har ligget en kirke eller et kapell tett knyttet til en kirkegård.

Sommeren er kommet. Det begynte så smått fredag 30. mai, Siden har det vært mange fine og varme dager. Det har allrede dukket opp mange turister, særlig utenlanske. Været hadde inntil da vært for det meste kalt, med noen enlelte varme dager i mellom.
Vi ønsker alle Skjernøypostens lesere en riktig god sommer.....!